

4. oktober - Sveti Frančišek Asiški

Sveti Frančišek Asiški se je rodil leta 1181/1182 v mestu Assisiju, v Umbriji v srednji Italiji. Njegov oče je bil bogat in spreten trgovec s suknom Peter Bernardone. Mati Pika Bourlement je bila doma iz Provanse v Franciji. Frančiška so krstili za Janeza, a so ga vsi klicali Francesco, Frančišek. Prvo izobrazbo je Frančišek dobil v župnijski šoli sv. Jurija. Doma se je naučil tudi nekaj francoščine. Okrog sebe je rad zbiral fantovsko družbo in razmetaval očetovo bogastvo. Zaradi tega je bil med vrstniki zelo priljubljen.

Frančišek si je zelo želel, da bi postal vitez. Viteško čast in slavo si je hotel pridobiti z junaštvi v vojnah, ki jih takrat ni manjkalo. V vojni s Peruggio je postal ujetnik. Po enem letu se je z drugimi ujetniki vrnil domov, kjer je kmalu resno zbolel. Vojskovanja mu še ni bilo dovolj, zato se je udeležil vojne v Apuliji v južni Italiji. Na poti pa je imel skrivnostne sanje, ki so spremenile njegovo mišljenje. Ves se je posvetil molitvi in premišljevanju; vedno bolj je čutil božjo pričujočnost, ki osrečuje. Razmišljal je o človekovi popolni svobodi, o prostosti v Bogu in ga prosil, naj bi že enkrat dosegel to pravo notranjo svobodo. Spoznal je, da je pot do tega življenja življenje po evangeliju in zato se je zavzel za dosledno izpolnjevanje evangelija.

Njegovo življenje se je zelo spremenilo. Pomagal je ubožnim in bolnim, in njegov oče se je kmalu zbal za svoje bogastvo, ker ga je Frančišek tako razdajal, zato je zahteval, da se je moral Frančišek javno odpovedati dediščini. V navzočnosti škofa in meščanov se je leta 1206 (marca ali aprila) na trgu pred asiško stolnico odpovedal vsem pravicam do očetove dediščine. Slekkel je celo obleko in jo vrnil očetu z denarjem vred in rekel: »Do zdaj sem Petra Bernardona klical za očeta, sedaj mu vrnem vse, tudi obleko. Zato ne bom več govoril: oče Bernardone, ampak bom po pravici molil: Oče naš, ki si v nebesih.«

Ko je Frančišek nekega dne molil v napol razpadli in podrti cerkvici sv. Damijana, je slišal besede: »Frančišek, ali ne vidiš, da se moja hiša podira? Pojdi in jo popravi!« Frančišek je te besede narobe razumel in je začel popravljati cerkev. Popravil je tudi cerkev sv. Marije Angelske, imenovano Porciunkula. V njej je večkrat molil in tu je spoznal, da ga Bog pošilja popravljat živo božjo hišo, Cerkev iz ljudi, ki je v tistem času razpadala. Porciunkula je bila takrat last benediktinskega samostana na Monte Subasio. Samostanske predstojnike je

prosil, da so jo njemu prepustili v rabo in oskrbo. Tukaj se je Frančišek sedaj naselil, stregel pri maši, se poglobljal v molitev in premišljevanje ter z vso iskrenostjo vedno iskal, kaj je božja volja, da bi jo z ljubeznijo izpolnil.

24. februarja, na god sv. Matija leta 1208 je kakor navadno ministriral pri maši v porciunkulski cerkvi. Pri maši je duhovnik bral evangelij, kako je Kristus poslal apostole oznanjat evangelij: »Pojdite rajši k izgubljenim ovcam Izraelove hiše. Spotoma pa oznanjajte in govorite: ›Nebeško kraljestvo se je približalo.‹ Bolnike ozdravljajte, mrtve obujajte, gobave očiščujte, demone izganjajte. Zastonj ste prejeli, zastonj dajajte. Ne oskrbujte se ne z zlatom ne s srebrom ne z bakrom v pasovih, ne s popotno torbo ne z dvema suknjama ne s sandali ne s palico, kajti delavec je vreden svoje hrane« (Mt 10,6-10). Frančišku so bile te besede kot odkritje, saj je doumel njihov pravi pomen in vsebino. Spoznal je pomen uboštva v osebni življenju vsakega kristjana, kakor tudi v življenju vse Cerkve. Kristusov apostol mora biti ubog, da ga more Bog napolniti s svojo ljubeznijo; biti mora apostol uboštva. Hotel je živeti v uboštvi, kot je živel Kristus in apostoli.

Po maši je šel takoj iz cerkve, odložil svojo eremitsko obleko, si oblekel sivorjavo tuniko (haljo) s kapuco iz trde neobdelane volne, kakršno so takrat nosili najbolj siromašni ljudje v njegovem kraju, in se opasal z vrvjo. Poln svetega navdušenja je šel v župnijsko cerkev sv. Jurija, kjer je imel svojo prvo pridigo. Govoril je preprosto, a zelo prepričljivo. Potem je hodil okrog in pridigal povsod, kjer so bili ljudje pripravljeni poslušati. Spodbujal jih je k pokori in medsebojni ljubezni. Njegove preproste, iskrene in prisrčne besede so šle ljudem do srca. Imel je srce polno ljubezni, zato je znal vse pomiriti, potolažiti, razveseliti in ohrabriti.

Frančišek se je vedno bolj umikal od zunanjega življenja in vodstva svojega reda. Avgusta leta 1224, se je, kakor ponavadi, umaknil na goro La Verno, da bi se v samoti čim lepše pripravil na praznik sv. Mihaela. Na tej gori je imel v skalo izdolbeno celico oziroma kapelico. Tu je bil navadno čisto sam, da se je mogel nemoteno posvetiti premišljevanju. Na praznik Povišanja sv. križa (14. septembra) je zjutraj molil in z veliko ljubeznijo ter nežnim, globokim sočutjem premišljeval trpljenje Križanega in ga želel sodoživljati. Prikazal se mu je križani Kristus. Ko je prikazen začela izginjati, je bila Frančiškova duša polna ljubezni do trpečega Kristusa, na njegovih rokah, nogah in na desni strani pa so se pojavile Kristusove rane, iz katerih je pozneje večkrat tekla kri.

Konec septembra je prišel spet v Assisi in tam nadaljeval svoje trpljenje prav do

smrti. Vse trpljenje je prenašal junaško, združen z Bogom. Ko je slutil, da se bliža konec njegovega zemeljskega življenja, je skoraj že popolnoma slep zapel svojo Sončno pesem (1224-1225).

Ta pesem je vsebina in odmev Frančiškovega življenja.

Ko je Frančišek zaslutil, da je zdaj smrt že res prav blizu, je prosil svoje brate, naj ga prenesejo k Porciunkuli, da bi svoje življenje sklenil tam, kjer se je naselil s svojimi brati in se ves posvetil Bogu. Od tam je poslal prve misijonarje po svetu, tam so se vsako leto ob binkoštih zbirali njegovi bratje iz vseh krajev. Zvečer 3. oktobra leta 1226 so ga na njegovo željo prinesli v porciunkulsko cerkvico in ga položili na gola tla. Poklical je k sebi vse brate in jih ljubeče prosil, naj ljubijo Boga, ostanejo zvesti veri in se natančno držijo uboštva. Od njih se je poslovil z besedami: »Zbogom bratje, ostanite v božjem strahu, jaz grem k Očetu, čigar milosti vam priporočam.« Nato je izdihnil, star komaj 44 let.

Papež Gregor IX. je 16. julija 1228, dve leti po smrti, razglasil Frančiška Asiškega za svetnika in določil, da se njegov god obhaja 4. oktobra. Na papeževo željo je brat Elija sezidal v Assisiju veličastno cerkev, posvečeno sv. Frančišku Asiškemu. 25. maja 1230 so Frančiškovo truplo prenesli iz cerkve sv. Jurija v to cerkev.